

contagium, mundus migravit ad Christum die Ka- A Christo : cui est honor et gloria, et virtus et potestas tendarum Novembrium, regnante Dominio nostro Jesu per cuncta saeculorum saecula. Amen.

PRÆMONITIO

IN VITAM S. LEOBINI EPISCOPI CARNOTENSIS.

Vitam S. Leobini, episcopi Carnotensis, tribuunt Fortunato Launoius, Valerius et alii; abjudicant vero auctores *Histor. Litt. Franc.* et alii passim. Labbeus incerti auctoris esse eandem affirmat. Stylus quidem quo Vita isthæc conscripta est a stylo Fortunati nostri non plane abssimilis videtur, at nullum aliud præterea argumentum suppetit quo illam Fortunato ascribamus. Si is eam concinnavit, forte ad preces Pappoli episcopi Carnotensis eandem elucubravit, qui illam Ecclesiam rexit ab anno 567 usque ad annum 594; quomodo et Vitam S. Amanthii, episcopi Ruthenensis, ad preces pontificis ejusdem Ecclesie videtur conscripsisse, uti in notis ad illam animadvertimus. Videtur autem eadem conscripta fuisse ut illa in Ecclesia quotannis, uti in notis ad illam animadvertimus. Videtur autem eadem conscripta fuisse ut illa in Ecclesia quotannis, uti in notis ad illam animadvertimus. Videtur autem eadem conscripta fuisse ut illa in Ecclesia quotannis, uti in notis ad illam animadvertimus. Videtur autem eadem conscripta fuisse ut illa in Ecclesia quotannis, uti in notis ad illam animadvertimus. Videtur autem eadem conscripta fuisse ut illa in Ecclesia quotannis, uti in notis ad illam animadvertimus.

VITA SANCTI LEOBINI

EPISCOPI CARNOTENSIS.

1. Igitur beatissimus ^a Leobinus [saint Lubin] B instantiam sedulum dividebat officium. His quippe Pictavorum urbis indigena, dignis ortus parentibus tuit; quibus tantæ humilitatis devotione se subdidit, ut in pueritia primævæ ætatis positus per hoc diceretur meritis approbatus. Hic bonæ indolis in adolescentia florens, discendarum litterarum amor ejus versabatur in pectore, ut sancti Spiritus gratia quasi cœlesti nube circumdatus, dum boves servaret in pascuis, contigit, ut Noidgelinsem monachum sibi obvium deprecaretur sibi litteras discendas scribere. Qui cum non haberet codicis aut tabularum supplementum, prout potuit, apices in cingulo scripsit. Quod utique præsagium divinæ pietatis mysterio actum credimus, ut qui multis erat profuturus ad exemplum castitatis, ipse cælibatus zona circumdatus, candoris instar fragrantis lillii, circa renes haberet cingulum litteris inscriptum veritatis. Postea vero cum pater hujusmodi aviditatem discendi in filio comperisset, litterarum lineas in tabulis fieri decrevit; cui tantum exinde processit studium, ut utrumque pariter ageret, videlicet ut laborationi inisteret, et lectioni operam daret, sic inter colendi

duobus præfigurabatur actibus, ut per agriculturæ opus obedientia strenuus futurus indicaretur monachus, et per discendi studium venturus præpararetur episcopus, per fidei corda, vomere disciplinæ exarata, saturus divini verbi semina.

2. Nec multo post aliquatenus scientiæ prærogativa illustratus in quodam monasterio pie susceptus, coma capitis detonsus efficitur ^b monachus: cui obedientiæ humilitate cellarium creditum, et temperandarum cursus horarum et vigiliarum diligentia committitur. Qua occupatione detentus, per diem se lectioni vacare non posse comperiens, declinantibus ad dormiendum monachis pernoctabat intente, ut disceret normam justitiæ. Qui cum assiduitatem lectionis fratribus novisset onerosam, nolens horum murmur verti in tumultum, fenestræ, quæ oculis fratrum patula erat, velum opposuit, ut lumen eis redderet subobscurum, et ipse lectionis caperet incrementum.

3. Quidam autem diaconus illustris nomine ^c Nileffus, cognoscens eum velle adire beatum ^d Avitum, fuisse de quo idem Gregor. Tur. lib. iii Hist., cap. 6, enarrat, quod Miciacense monasterium adhuc regeret quo tempore Clodomerus, rex Francorum, adversus Godomarum, regem Burgundiæ, infelici exitu decertavit ad an. 524: dolo quippe oppressus perit. Patetur tamen hæc minime stare posse cum iis quæ hic de Avito narrantur in Vita S. Leobini, cum hoc ipso tempore quo illud inter Francos et Burgundiones bellum gerebatur, a Perticensi solitudine non videatur is abscessisse. At cl. Mabillonius, sæcul. i Be. ed., pag. 613, post Baronium, duos Avitos, monasterii Miciacensis monachos, censet esse distinguendos, alterum presbyterum et eremitam, qui postea Pertensis sive Perticensis abbas fuit; alterum vero Miciacensis monasterii abbatem: cui sententiæ Mabillonii addunt momentum quæ hic de Avito Perticensis abba et monachantur. Lege eundem Mabillonium ad laudatum locum, ubi sententiæ suam ex Adonis Martyrologio confirmat.

^a S. Leobinus in sede Carnotensi successit Ætherio an. 544 (ut ostendit Cointius ad hunc an., n. 91) et decessit ad an. 555, ex eodem Cointio.

^b Cointius refert Leobinum monasticam vitam amplexum fuisse ad an. 512, quem legesis ad hunc an. n. 7.

^c Labbeus pro Nileffo legendum esse suspicatur Carilephum; sed adversantur (ait Cointius ad an. 520, num. 18) Acta Carilephi, qui una cum S. Avito recesserat in cœnobium Miciacense, adhuc regente illud monasterium Maximino abbate; id est multis ante annis quam Leobinus in Segaloniæ ad Avitum se conferret.

^d Hic idem Avitus esse videtur, de quo Gregor. Turon. in libro de Gloria Confess., cap. 99, sic scribit: *Avitus abbas Carnoteni pagi, quem Pertensem vocant, sæptus imminere dissolutionem sui corporis. Spiritu sancto revelante, prædixit, etc.* Quem quidem Avitum idem Cointius, ad an. 520, putat illum

tum, qui tunc temporis morabatur eremita in Pertico [*le Perche*], dulci affatu ipsum alloquitur dicens: Agnosco, frater, de minimis ad majora te velle conscendere, sed quæ tibi incepto scientiæ institutionis proposito proficiant, tribus verbis te instruere curabo, id est, nulli episcoporum te obsequiis obliges, quia inter bonos bonus, multos invenies detractores. Aliud moneo ne quorumcunque hominum basilicam regere, aut petitor ambias, aut expositus acquiescas, ne inter diversos mores aut rigorem monachi perdas, aut si blandimentis non consentias, detrahentes tamen vix sufferas. Tertium præmoneo ne parvæ te sociæ cellulæ, quia dum singuli præponere sibi cupiunt, nulli obedientia ministratur.

4. Post octo itaque annos in illa cella monastice conversatus, beatissimi Aviti præsentiam se obtulit expetendam; qui cum ab eo responsum accepisset ut post eruditionem quam in congregatione monachorum percepturus erat ad ipsum revertereur, inde recedens cum quodam diacono qui in monasterio aliquandiu conversatus fuerat, Ligeris littora cœpit peragrarè, perveniensque ad quamdam cellam, ut in ea habitaret sibi oblatam, memor monitorum supradictorum, se in eo loco alligare noluit; sed volens Lirinum pervenire, invenit quemdam fratrem Lirinensem dicentem se non posse illic temperiei incommoditatem ferre; quo dicto ab itinere quod cœperat revocatur. Deinde Gavlsensem expetens urbem, cum beatissimo^a Hilario, ejusdem urbis antistite, sacerdotaliter fuisset susceptus et aliquantisper cum eo commoratus, cœpit conqueri frater non aptum sibi locum ad habitandum. Unde cum inter se eosdem fratres altercantes beatus Hilarius animadvertisset, cœpit hortari illum vagum fratrem, ne a comitatu beati Leobini discederet, ne forte obedientiæ gratiam recedendo perderet, quam hactenus illum sequendo adeptus fuisset. Inde vero recedentes, audientesque beati^b Lupi famam longe lateque crebrescere, ad eum se humiliter contulerunt. Cumque modico tempore cum eo morati fuissent, hortatur prædictus frater utpote instabilis et vagus, inde beatum Leobinum discedere. Nolens itaque vir sanctus hujusmodi persuasionibus acquiescere, fortiterque resistens, et tam vagum fratrem in suo comitatu habere contemnens, continuato quinquennio in eodem commoratus est cœnobio.

5. Interea dum Francorum dura ferocitas contra Burgundiones bella concitaret, et ejusdem cellæ monachi eorum metu hoc illucque diffugerent^c, prædictus sanctus cum altero sene illic remansit in-

^a Hilarius a Labbeo Hilarius nominatur. Is Gabellitanus episcopus fuit, ac subscripsit concilio Arvernensi celebrato anno 535, ut habet Cointius ad hunc annum, n. 28.

^b Nempe *Insula Barbara* anchorætæ (sic eum vocant, quod illius cœnobii monachi divisim cellulis anchorætarum more agerent), postea vero archiepiscopi Lugdunensis. Est autem Insula Barbara (*l'île-Barbe*), monasterium antiquissimum ordinis Benedictini in agro Lugdunensi, in medio Arari si-

trepidus. Interpellatus ergo ille alter senex a Barbaris ut res monasterii totius panderet, respondit beatum Leobinum omnes easdem res scire, se autem ab earum cognitione alienum esse. Hac ergo excusatione illo priore sene ab inquisitione liberato, cœperunt prædicti barbari hominem Dei molliter alloqui, ut si quid ex eisdem rebus nosset, præsentialiter panderet. Qui cum per eum suis blandimentis nihil possent ex his quæ quærebant investigare, multimoda pœnarum genera excogitantes apponere tentant. Nani frontem ejus chordis fortiter circumdantes, et pedes fustibus astringentes, et sæpe eum in gurgitem submergentes, sicut nec blanditiis, ita nec tormentis ab eo aliquid extorquere potuerunt. Sanctus vero Leobinus inter utrumque constanter perdurans, maluit ferre supplicia iniquorum, quam revelare secreta monachorum.

6. His nempe suppliciis miserabiliter afflictus, licet semivivus, divina tamen suffragante ope erepuit, cum duobus fratribus Eufronio et Rustico, adire iterum sanctum Avitum in vasta Pertici solitudine commorantem; quos ille fraterna charitate recipiens, et illos duos fratres prædictos per congrua sibi officia disponens, ut cognovit beati viri mentem cœlesti bonitate uberius euitescere, eum cellarii præfecit officio. In cujus ministerii dispensatione ita se reddidit providum, ut nec superpetenti daret aliquid superfluum, nec indigenti congruum subtraheret alimentum. Adeo namque beatus Avitus ejus obsequium sibi conspexerat gratum, ut suæ fragilitatis corpus, jejunio maceratum et senio attenuatum, nullo tamen alimento reficeret, nisi quod beatus Leobinus sua industria præparasset.

7. Factum est autem ut cum Dominus beati Aviti solitarium laborem cœlesti mercede remunerans, terrenis exemptum impedimentis, in collegio sanctorum suorum connumeratum haberet, beatus Leobinus cum prædictis duobus fratribus in loco qui vocatur Carbonaria decrevit consistere. Et cum aliquandiu in tribus cellulis a se conditis certatim divinum expleant officium, discedentibus duobus, labore suarum manuum per quinquennium aquæ tantum poculo et sobrio ibidem pastus est cibo. Cum autem æstivo tempore proventus fructuum instaret, et maturæ segetes tritæ horreis recondi deberent, subita aeris oborta tempestas, ita sylvarum frangebat cacumina et messes sternebat, ut in stragem peritus viderentur redigi. Commotus ergo vir Dei tantæ incommoditatis periculo, contra hujusmodi nimbis tempestatem cœlestibus armis, orationibus videlicet, se inarmans, oleum sacræ benedictionis

tum, quod anno 1549 sæculari toga donatum est. ^c MABILL. De hoc Lupo plura apud Cointium ad an. 521, num. 2. Lugdunensem Ecclesiam regebat ad an. 534, quo tempore Lugdunum, Insula Barbara, et aliæ Burgundionum regiones in potestatem Francorum devenerunt.

^c Cointius loco supra citato refert hanc fugam monachorum ex Insula Barbara ad an. 524, quo anno Clodomerus, rex Francorum cum Burgundionibus prope Viennam conflavit.

opponens non solum fulgura et tonitrua, tempestatem concitantia, fecit conquiescere, et in pristinam tranquillitatem aeris quassationem redire, sed insuper quidquid cellæ in stipendiis debebatur, sub integritate conferri. Illius miraculi spectaculum a beato viro patratum ad laudem Dei est memoria retinendum.

8. Dum beatus ^a Ætherius episcopus beatum Leobinum Brajaco [Brow] ut sibi occurreret ^b convocaret, contigit ut vicina illius cellæ quidquid obvium edax ignis invenerat exurendum, nihil parceret relinquendum. Sed cum monachi tanti vaporem incendii nequaquam injectis aquis possent reprimere, sed ut videbatur, potius ignem eis viderentur accendere, vir Dei Leobinus orationibus suis et lacrymis, valentioribus aquis, flammarum globos nomine Christi invocato penitus consopiri fecit.

9. Nec minus et illius miraculi insigne præconium memoriæ est commendandum. Cum per idem tempus præfatus Ætherius episcopus beati viri Leobini prospiciens sanctitatem, ad diaconatus proveheret officium, et fratribus Brajacensis monasterii præponeret, dignum duxit ut præfecturæ officium commodius ageret, si ad presbyterii onus eum ordinabiliter sublimeret. Postmodum cum flamma rabidi ignis sylvas et campos exurens ad monasterium segetes exurendo venisset, et monachi ejus metu a mensa surrexissent, vir sanctus in oratione ante incendium prostratus, apud cæli Deum impetrare meruit ut omnis illius ignis rabies oppressa consopiretur, et pristina temperies aeris reddita blandiretur.

10. Inseratur huic operi illud cæleste miraculum, quod Dominus patrare dignatus est per beatum Leobinum. Quodam tempore duo energumeni, in quibus tanta vis dæmonum prævaluerat, ut sæpe vincula et catenas comminuerent, occurrentes beatissimo viro seipitatis remedium largiri sibi humiliter poposcerunt. Sanctus itaque vir a fratribus cohortatus impendere gratiam medelæ dæmonico furore agitatis, pietate commotus, opposito crucis signaculo, et dæmones ab iis expulit, et pristinae sanitatis incolumitati efficaciter restituit. Nec multo post tempore, dum longe a cella absens esset, et ad monasterium ubi paucae puellæ morabantur compendioso itinere declinaret, benigne exceptus est ab illis. Denique post humanitatis officium, quod ei libentissime exhibuerant, intempestæ noctis silentio una de puellarum collegio incentive impulsæ petulantia æstu nefario, pedibus sancti jacentis sub lecti operimento dentibus dolose intulit morsum; qui sentiens se hujusmodi morsu attractatum, cum percussione pectoris et ingenti gemitu illam pedibus suis repulit, mortiferum veluti venenum, et servata omni corporis integritate, laqueos mulieris sine damno evasit, pedicitia strophio præcinctus.

^a Ætherius episcopus Carnotensis subscripsit synodo Aurelianensi II an. 533, III an. 538, et IV an. 541.

^b Cointinus affirmat S. Leobinum a S. Ætherio, episcopo Carnotensi, Brajacum accersitum fuisse, et

11. Ab hac itaque tentatione Deo se protegente ereptus, contigit ut ipse qui aliorum infirmitatibus exstiterat medicus, cancri vulnere percuteretur in naribus; qui dum monachorum precibus rogaretur ut sibi humano quolibet studio mederetur, ipse æterno fidens in medico, qui solo verbo curat omnia, ceram benedictam per annos fere duodecim ejusdem morbi imposuit tabo, ut virtus per divinam gratiam augmentum caperet infirmitate. Unde semper in Dei servitio permanens, et in omnibus Deo gratias reddens, sine aliquo humano suffragante auxilio, postea narium meruit recipere sanitatem.

12. Proferatur in medium et illud stupendum gestæ rei miraculum, quod omnibus prodesse poterit ad fidei incrementum. Quidam ex monachis, vocabulo Tyrannus, crudelis quidem antitheto nomine, sed præclarus virtute, dum esset quadam nocte sollicitus pervigil, vox ei directa est quod tactum jam sonuisset signum. Hac itaque voce commotus surgit continuo, et ingressus basilicam splendore diffusi luminis radiantem, in qua conspicuos claritate prospicit duos egregia forma viros, sanctum videlicet Leobinum, et alterum nomine sibi incognitum, ex quorum visu nimio pavore perterritus fugam inivit, seseque in sua cella abscondit. Sed dum ad signi sonum in præfata basilicam ad Matutinos se intulisset hymnos, expleta orationis consuetudine prælocutus Tyrannus cautus et devotus pergit ad domnum Leobinum, obsecrans ut sibi indicaret quæ esset illa persona quam in basilica una cum eo intuitus esset. Agnoscens itaque vir Dei fratrem fuisse dignum tantæ devotionis miraculo, ait: Frater, cum fuisses oratorium ingressus et duos pariter vidisses viros, me, ut audio, cognovisti; alter vero incognitus, sed micanti splendore candidus, ipse est beatus Avitus me visitando dignatus corripere et commone qualiter debeam quemdam fratrem pro suis excessibus corrigere. Merito namque cæleste lumen super sanctum virum radiabat, quia licet in terra corpore, mente tamen conversabatur in cælis, juxta illud Apostoli: *Nostra autem conversatio in cælis est* (Philip. III, 20). Unde visitationem meruit habere et consolationem: in cujus si quidem corde et ore per divinorum eloquia mandatorum lux cælestis gratiæ jugiter ac ineffabiliter rutilabat.

13. Non multo post tempore, a beato Ætherio pontifice ei injunctum est ut causa proficiendi in melius, sanctum ^c Cæsarium Arelatensem episcopum inquirere et adire deberet intrepidus. Ad quem cum pervenisset S. Leobinus, pariterque cum eo beatus Albinus, qui comes ejus itineris fuerat, requisitus a beato Cæsario cur tanti itineris laborem assumpsisset, respondit beatus Albinus se tantummodo sui desiderii causa venisse: beatum vero Leobinum, derelictis fratribus, quibus præpositus fuerat, ^d Lirinum monasterio Brajacensi præpositum ad an. 535.

^c S. Cæsarius ep. Arelatensis decessit ad an. 542, ut ostendit Cointinus ad hunc annum, n. 15 et 16, cum sedisset an. 40.

^d Locus corruptus.

properaturum, ubi fratribus ejusdem monasterii derelictis Lirino foret subjiciendus, accedens ibi omnibus fratribus desideraret esse subjectus. Tunc sanctus Cæsarius, corripuens eum ut celeriter reverteretur, ait : Vide, frater, ne fratres, te absente, vim regulæ frangant, et quasi oves sine pastore in direptionem veniant; quia si hoc contigerit, tuæ reputabitur culpæ, et omnis eorum iniquitas in tuum redundabit caput. Hac ergo trementi admonitione prosternatus, ad regendos prædictos fratres quantocius ad propriam revertitur cellam. Comperiens autem eosdem fratres nihil in se habere invidum, nihil maledictioni aut obtretationi obnoxium, omnes æqualiter diligens, omnes hilariter intuens, Deo omnipotenti immensas retulit gratias, qui eos ad tantæ unanimiæ concordiam perduxit.

14. Interea beatus Ætherius, Carnotensis urbis episcopus, vitæ suæ cursu consummato, a nigravit ad Dominum. Cumque de successore ejus varia esset inquisitio, Rex cæli Dominus, in cujus manu cor regum est, b Childeberti regis cor ita sua inspiratione inflexit, ut de beato Leobino monacho pontificem in successorem eligendo regale daret c decretum. Universi namque qui aderant, beatum Leobinum non solum a rege, sed a Deo esse electum alacri corde lætantes, consono ore et concordî voto conclamare cœperunt, eum cathedra episcopali in successione adfore dignum. In hac ergo electione cùm universos assentiret populus, quod non absque livore invidiæ actum esse credimus, quidam episcoporum cœperunt resistere et contradicere ejus ordinationi, eo quod modica pars naris, quondam incumbente cancri ægri-tudine, mutilata videretur. Sed voce omnium unanimiter conclamantium oppressa invidiæ illatione et penitus frustrata, vir sanctus secundum Dei dispensationem et populi electionem, ordinandus decernitur.

15. Interea quidam illorum scientes beatum Leobinum ad episcopatus non velle condescendere dignitatem, consilio inito, miserunt ad eum ut aliquem de suis monachum, pontificali infula dignum, eis transmitteret ordinandum. At ille eorum dictis libenter obtemperans, deputat unum ex suis discipulis, tantæ ordinationi invehendum, instruens et docens qualiter se in regimine agere deberet, et in sanctitatis apice exhibere. Sed frater nolens solus sine abbatis sui præsentia illi concilia properare, obnixè postu-

a Mortem Ætherii refert Coelius ad an. 544, quo anno S. Leobinus eidem successit in sede Carnotensi.

b Hic fuit Childebertus I, qui regnare cœpit post obitum patris sui Chlodovei I, an. 514, et obiit an. 558. Is sedem Parisiis habuit.

c Varium tunc temporis, quo scribebat Fortunatus, in episcopis delingendis ecclesiasticæ disciplinæ morem fuisse; et eos plerumque a clero et populo, inter se consentientibus in pastore suo designando et asciscendo, eligi solitos; aut ex Ecclesiæ indulgentia, a principibus ac regibus ostendi et indicari, qui deinde a metropolitans et comprovincialibus inaugurarentur; aut a Romanis pontificibus declarari, confirmari et in suas invehî sedes, præsertim cum clerus

A lavit ut cum ipso illuc pariter pergeret. Surgens igitur senex profectus est simul, et pervenit Carnotia, quemadmodum fuerat deprecatus. Qui dum in quadam mansione hospitaretur, et vidisset nocte in somnis pavimentum nucibus stratum, divina, ut credimus, jussione ei injunctum est quatenus emundatis testis nucleum sibi nitidum reservaret. Transacto igitur noctis tempore, cum in crastinum vellet offerre monachum, ut ab eo postulatum fuerat, episcopum ordinandum, et populi consensus non esse decerneret recipiendum, regia dictum illico in medium est prolatum, et inde recitatum quod ad regis imperium et totius populi votum Leobinum oporteret episcopum ordinandum. Ipse vero reuens et indignum se judicans tanti regiminis suscipere B curam, ad pedes episcoporum porrectus extenditur, excusationem apponens, illud quod imponebant nec implere posse, nec perficere opus. Sed reluctantibus omnibus, stave ejus excusationi non acquiescentibus, somnium quod viderat congrua interpretatione conjicitur, scilicet quod per nucleum a suis testis emundatum populus esset ab eo regendus; qui deposita austeritatis rigiditate, quandoque esset suo regimine corrigendus, nectareoque sui dogmatis pabulo au-triendus. Exinde sine mora, plaudentibus populis ac Domino in excelsis maximas referentibus odas, Leobinus quem votis omnibus postulabant, Carnotens urbis Ecclesiæ præficitur episcopus, et contra callida antiqui hostis machinamenta constituitur pastor egregius. Qui postea rigorem sui propositi indeficiente servans, sine pompæ ostentatione monachum se, ut ante fuerat, in suo proposito perseverabilem demonstrabat.

16. Susepta igitur pontificali reverentia, qualiter quantumve se gesserit in lege mandatorum Dei, verborum affluentia non facile est disserendum. Erat enim vir apostolicus, splendidissima veluti ardens in domo Domini lucerna, sermone nitidus, dogmate facuudissimus, prædicatione egregius, mente serenus, mira patientia benignus, parcimonie studiis somper intentus, misericordie operibus devotissimus, angelica quoque castitatis candore super nivem dealbatus, omniumque virtutum copia ditatus, et exrepia decoratus vita. Et ut probaretur esse Dei amicus, D fidelis quoque servus et prudens sequentia reserabant miracula.

17. Quondam itaque tempore, cum idem beatus et populus, distracti in partes, in eligendo sibi pastore dissiderent, nemo est qui in Ecclesiæ monumentis perlegendis aliquid versatus, ignorare possit. Qua in re Ecclesiæ ipsius disciplina, pro variis temporum vicissitudinibus, et locorum eventorumque ratione, sæpe oratum flexu immutata est: quosque ad nostram perventum ætatem, qua pro initiis constitutis, aut privilegiis concessis, aut ex veteri more retento, a Rom. pontif. a capitulis, aut civilibus, aut ab ipsis denique regibus indicantur, qui modo a legitima potestate in episcopos consecrati, populum Dei in sanctitate, æquitate, prudentia, sobrietate debeant, ad illius ædificii sive corporis corruptionem et unitatem, in quo Spiritus sanctus possit principem regere Ecclesiam Dei, quam acquisivisti sanguine suo.

vir Leobinus ex more pontificum parochias circum-
eundo visitaret, et Avallotium a pervenisset, qui-
dam cæcus ab annis octo cæcitate obtenebratus, ut
cognovit virum sanctum per illum locum habere
transitum, humiliter petit ut per crucis signaculum
se redderet illuminatum. Quod vir sanctus aliquan-
diu recusans, timens ne virtutem operando aliquid
arrogantiæ videretur assumere ex episcopali ministe-
rio, dum caute vult transire, tandem a suis compul-
sus est ut opem medelæ ærumnis cæci clementer
impenderet. Qui statim precibus devote peractis, cum
signaculo crucis excutiens cæcitatæ caliginem, pris-
tino extinctum reparavit lumine vultum, quo cæcus
fuerat ante alienatus.

48. Adjiciatur etiã huic honesto operi illud no-
bile miraculum quo vir sanctus medens sanavit
hydropicum. Dum gloriosissimus rex Childebertus
beatum Leobinum episcopum b Rotojalum speraret ad
se venturum, et in ipso itinere accederet Avallo-
vico [Al., a Vallo vico], oblatu s quidam hydropicus, ni-
mis tensus visceribus, sanitati restituendus: quem
cum pontifex pro obtrectantibus recusaret hospitati
resituere, suorum precibus pulsatus, signo crucis ap-
posito, onus tumor hydropici fugatus resedit, vis-
cerum dolor penitus recessit, et cutis tumore depo-
sito in planitiem redacta est, ægroto a mortis periculo
liberato.

49. Inseratur in pagina qualiter per sanctum virum
evanuerunt incendia. Quodam tempore dum beatus
Leobinus cum c Medeveo sacerdote a sæpedito
rege Parisios fuisset invitatus, dies Paschæ d, vico
pontificis illius loci defuncti, episcopaliter transe-
isset, a parte basilicæ B. Laurentii noctu edax ignis
exsilens domos pendulas quæ per pontem constructæ
erant exurere cœpit, et non solum ex vicino fluvio in-
cessanter aqua superfusa non acquievit, sed etiã ci-
vitati proximis civibus, ut universa consumeret,
magnum timorem incussit. Ut autem rex ob clamo-
rem populi e expergefactus, sopore quietis abrupto,
causam tumultus agnovit, festim ad beatum Leo-
binum dirigit missum, ut celerrime veniens succurre-
ret civitati. Sed dum multis hortantibus ut ante eum
iret locum quo magnum flagrabat incendium, ait: Viri
fratres, illic occurrendum est nobis unde contra
flammæ globum divinum potius quam humanum im-
ploretur auxilium. Qui cum pergeret ad ecclesiam, et
in terram prostratus divinum efflagitaret suffragium,

a Avallotium, vicus Carnotensis diocesis, cujus
mentionem facit Greg. Tur. lib. iv Hist. Franc.,
cap. 50. Hic vicus (subdit cl. Ruinart in notis ad præ-
tationem Gregorii locum) est ad flumen Ludericum, qui
postea Allotium seu Alogium, vulgo Alluye dictus est.

b Rotojalum, Ruel, tribus leucis infra Parisios, Villa
Rotojalensis a Greg. Turon. in lib. x cap. 28 appel-
latur. Est et Rotojalum, Ruel, vicus diocesis Rotho-
magensis, Fredegundis reginæ relegatione insignis,
apud Gregorium Turonensem in lib. vii cap. 19, non
procul a conflente Auduræ (l'Eure) in Sequanam.
Sed de primo hic locus interpretandus. MABILL.

c Hic non alius videtur quam Medoveus, episcopus
Meldeusis, qui una cum Leobino concilio Aurelianensi v

A fretus oratione, una cum sacerdote, ad ignem propo-
navit impiger. Mox ignis ejus oratione compressus in
semetipso deficit, vires quas incendendo ædificia as-
sumperat obliviscitur, et ita flamma ejus interventu
consumitur, ut in semetipsa mortua penitus consopi-
retur.

20. Nec illud silentio prætereundum est miracu-
lum quod nobiliter virtutibus floret egregium. Quæ-
dam Deo devota ex monasterio puellarum, cum tunicam
domni Leobini causa consuendi accepisset, et
de novo filo resarciens refecisset, vetus filum ex ea
accipiens ad suam zonam ex fide ligavit. Soror vero
ejus sæcularis, quæ pavore concussa ad eum confuge-
rat, diluculo consurgens cinxit zonam sororis, cui
inerat filum pontificis alligatum. Tum dæmon, a quo
antea arrepta fuerat, sentiens circa puellam aliquid
magnum quod diu ferre non posset, acrius eam vexare
incipiens clamavit per os puellæ tunicam domni Leo-
bini velut ignem sufferre non posse. Cum hac itaque
vociferatione dæmon egrediens, puella tristes fetores
ejus pariter cum sanguine evomuit. Hoc quippe mi-
raculum non illo videtur inferius quod in muliere
hæmorrhoida a Domino constat patratum, quia sicut
illa ex tactu fluminiæ sanata est a profluvio sangui-
nis, ita et ista ex tactu filii erepta est a vexatione
dæmonis. Illa autem liberata, tam a laqueis ini-
mici quam a curis sæculi, devovit se omnibus diebus
servitutam Domino, conjuncta sorori in eodem cœ-
nobio.

21. Inter reliqua virtutum miracula illud inferre
mirificum est, quod in fugandis infirmitatibus constat
celeberrimum. Nam si quis typo quotidianæ, tertianæ
vel quartanæ febris correptus, de sancti viri palliolo
fuisse præinctus, pristina incolumitate recepta, ad
hospitium revertebatur sanus. Et ita f divina gratia
salus concessa manebat [Forte manabat] de tegmine
pontificis, quanta quondam profluxerat de tegmine
Redemptoris.

22. Adjiciatur in pagina quod vir sanctus obtinuit
in vita. Dum cujusdam Carnotensis civis demus in
suburbio civitatis posita dæmonica infestatione sæ-
pius lapidum imbri quateretur, ita ut vicini propter
densitatem crepitantium petrarum parata relinquen-
tes convivia, domos suas effugerent, exhortati sunt a
D Dei famulo ut aquam a se benedictam cum crucis si-
gnaculo illic porrigerent conspergendam, ubi dæmo-
nicæ illusionis maximum instabat ridiculum. Quo

interfuit an. 549.

d Hic episcopus Parisiensis, qui vita sanctus fuerat
cum Leobinus Parisios venit, Amelius fuisse dicitur
a Cointo, an. 547, num. 7. Is interfecerat conc. Au-
relian. iv, an. 544.

e Hinc Hadrianus Valesius in Discept. de basilicis,
cap. 3, hanc S. Laurentii basilicam non in suburba-
nis Parisiensibus ad septentrionem positam, ubi modo
cernitur, sed in suburbani meridiem spectantibus, ubi
erat regium Thermorum palatium, sitam fuisse cen-
set. MABILL.

f Apud Labbeum sic legitur: Et ita divina gratia
salus concessa manebat [Forte manabat] de tegmine
Redemptoris.

facto hostis effugit territus, et dominus ædis cum A nullo modo pandere; sed quis sine dolore nemo eadem domo securus mansit et intrepidus. amittit quod cum amore possidet, diu celare non potuit quia interior dolor cordis patefecit exteriorem tristitiam corporis. Ut autem sanctus Dei mœstam illius domus conspexit familiam, tristitia correptus et ipse ab apparatu prandii aliquatenus se suspendens, basilicæ templum ingressus ac pavimento corpore prostratus cum lacrymis Dominum deprecatus est, ut tristitiæ causam qua mœrens domus auxiliabatur sibi ostendere dignaretur. Oratione expleta, ut senex surrexit de pulvere, puella exanimis surrexit de morte. Tunc jam dictus Baudolenus admirans tantæ virtutis excellentiam, cum omni domus suæ familia pedibus sancti prostratus, omnia quæ facta fuerant humiliter indicavit. Unde et immensas ei gratias a lectu iu-

23. Illud etiam opitulare miraculum nobis est ad memoriam reducendum quo vir sanctus Leobinus illustis episcopus refusit in populo. Quidam beatus vir nomine ^a Caletricus, nobilis genere, sed nobilior meritis, post excessum beati Leobini Carnotis constitutus episcopus, dum in presbyterii gradu se tam in conspectu Dei quam in oculis hominum sancta conversatione redderet gratum, tanta infirmitatis angustia est correptus, ut vix ultimo palpitaret anhelitu. Cujus venerabilis germana nomine ^b Mallegundis, directis velociter missis ad sanctum episcopum, ut ad levandum fratris sui infirmitatem benedictum dirigeret oleum. Ipse vero cum oleo præsentialiter veniens silentium ab omnibus postulavit dicens: Domine qui omnia nosti, si hunc famulum tuum Ecclesiæ tuæ vel populo judicas necessarium, tua opitulante virtute, restitue sanum. Tunc ille æger statim ut sacræ unctionis oleo est perunctus, tantæ sanitatis gratia est restitutus, ut nullius infirmitatis molestia unquam ejus membra fuissent attackta. Ad comprobendam autem sancti viri virtutem reliqua olei pars in tantam constat pulchritudinis claritatem conversa, ut cunctis qui aderant non olei nitor, sed crystalli videretur clarescere splendor. Nimirum illud præfligans, ut qui futurus erat episcopus per ministerium episcopale oleum consecrationis sanctificaret et divinis virtutibus per cœlestem gratiam splenderet.

24. Operæ pretium est et illud insigne miraculum huic ordini inserere quod vir sanctus quamvis nesciens peregit in corpore. Quodam tempore dum memoratus episcopus parochiam Dunensis pagi ^c cum suis pergeret visitandam, filia unica ejusdam ex parochianis, nomine Baudoleni, genere et opibus illustris viri, ita vi febrium et longa ægitudine tenebatur astricta, ut jam sepultura præpararetur cum exsequiarum pompa. Hic audiens sanctum Leobinum ex proximo venientem, concito gradu ejus præsentatur conspectui, petens ab eo suam benedici domum, et tam sibi quam suis omnibus eulogias dari. Sanctus itaque Leobinus mature consurgens, ad memoratum Baudolenum ut sponderat perveniens, dum ingrederetur domum, ejus puella ea qua gravabatur infirmitate in lecto efficitur mortua. Nulli enim fidei constat dubium ut per resurrectionem puellæ a mortuis nomen sancti antistitis clarificatur in populis. Præfatus namque vir Baudolenus volens se in conspectu pontificis hilariter continere, sub attestatione omni domui suæ præcepit mortem defunctæ cuiquam

B tristitiam retulit.

25. Dicatur et illud mirificum quod sanctus Dei jam infirmitate detentus patravit miraculum. Hæc itaque cum urgeretur infirmitate, duo pueruli, hostis vexatione agitati, ejus vestigiis se prosternentes, cibum, qui sibi post esum remanserat, cum benedictione percipere meruerunt. Quo curante medicamine, uterque rediit incolumis ad propria. Cumque beatus Leobinus per septem annos continuata infirmitate agigaretur, divinis actibus in cœlum intentus, et miraculorum honoratus insignibus, quasi sopore dormiens, præmiis remunerandus opimis, ut fidelis servus talentum sibi creditum duplicatum reportans, in gaudium Domini sui intraturus, angelis plaudentibus, feliciter migravit ad cœlos ^d.

26. Qui tamen antequam sepulturæ traderetur, quantæ virtutis fuerit vivus prodidit mortuus. Denique cum in basilicam S. Martini in feretro positus portaretur humandus, quidam de circumstantibus dum virga gestatoria frequentiam irrupentis populi prohiberet, contigit ut crucem cum lampadibus oleo plenis pendentem ad terram prosterneret. Mox ipsa crux, mirabile dictu! funiculo, unde ceciderat, cum omni integritate lampadarum, et sine olei detrimento, nemine sublevante, sese innexuit et permanere in oculis omnium, ut ante consueverat, cepit: et ubi credebantur lampades minutatim contractæ, sua integritate solidæ, nec ullam olei guttam permiserunt distillare. Sic beatissimi viri corpus ad laudem ^D suæ gloriæ emicuit virtute crucis in fovere.

27. O gloriosissimum virum, cujus merita adeo valuerunt apud Crucifixum, ut crux quæ ceciderat in terram sine ullius adminiculo ad locum unde ruerat reverteretur illæsa! O venerabilem Christi pontificem, custodia angelorum jugiter monitem! cujus

firmavit. Hæc Mabillon. S. Leobinum decembris primæ Idus Martii ostendit Mab. ipse sæc. x. Baudol., pag. 1104.

Porro S. Leobini corpus in suburbana S. Martini basilica in Valle nuncupata religiose asservatum est usque ad an. 1568, quo Calvinistæ sacras ejus reliquias in favillas redegerunt, excepto capite, quod in ecclesia Majori custoditur. In mss. Cod. antistitis Carnotensis diocesis Carnotensem hincense, æt duodecim circiter annis sedisse legitur. MABILL.

^a Vide quæ diximus in c. 7 lib. iv Operum Fort.

^b Eruditi nonnulli censent hanc fuisse Monegundem, cujus Vita exstat apud Greg. Tur. in lib. de Vitis Patr., cap. 49.

^c Dunum Castrum vulgo *Châteaudun*, ad Lidericum fluvium positum, Carnotensis diocesis fuisse memorat Greg. Turon., lib. vii Hist. Franc., c. 47.

^d Nempe circa annum Christi 536. Nam interfuit concilii Aurelianensi v, anno 549, Parisiensi ii anno 551. Caletricus vero ejus successor concilium Parisiense iii, anno 557 celebratum, sua subscriptione

virtute nec olei liquor damnum, nec ulla illarum A contractionis sustineret detrimentum. Vere etenim illius gaudens anima gloriatur felicitate æterna, habens lampadem sanctam cum inextinguibili lucerna, quia sine laudis humanæ pompa ejus manus nunquam cessavit ab opere misericordiæ, quod indicatur hujusmodi liquore. Illius potentia hæc edita sunt miracula, qui per crucis tropæum a morte perpetua genus redemit humanum, et a peccatis mundatum dedit conscendere cælum. Et quoniam gloriosissimi antistitis Leobini præclara miraculorum præconia ob

venerandam annua devotione memoriam narravimus recolenda, de innumerabilibus videlicet paucis, submissis precibus tanti patroni implorem sanctitatem ut qui eum fecit coruscare miraculis, nos faciat exuberare operibus bonis, concedatque nobis præsentis vitæ cursum sine offensa transcurrere, continuamque pacis tranquillitatem obtinere, et in futuro sæculo ad ejus consortium feliciter pervenire, qui in Trinitate vivit et gloriatur Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

PRÆMONITIO

IN VITAM S. MAURILII EPISCOPI ANDEGAVENSIS.

S. Maurilii, episcopi Andegavensis, Vitam Fortunato nonnulli attribuunt, inter quos Trithemius et Surius, ad diem 26 Septembris, et Vossius. Hi fere ad id sentiendum adduci videntur auctoritate et testimonio cujusdam Prologi, de quo alibi mentionem fecimus, qui sui auctorem præfert Gregor. Turonensem, et ab ipso scriptus est ad S. Germanum, Parisiensem antistitem: in quo Gregorius, rogatus Germani, emendasse se affirmat Vitam et miracula quæ Dominus per B. Maurilium atque Albinum, Andegavorum antistites, operari dignatus est, quas Fortunatus presbyter luculento sermone decripserat, scriptorum vitiiis jam pene depravatis, etc. Qui prologus integer legitur affixus Operibus Greg. Tur. a cl. Ruinart editis.

Sed plerique critici et eruditi viri hunc Prologum suppositum ac falso ascriptum Gregorio Turonensi arbitrantur; ex quo non dubitant Vitam illam S. Maurilii a Fortunato abjudicare, cum multa, eaque gravia, rationum momenta suadeant nec a Venantio Fortunato Vitam istam conscriptam fuisse, nec a Gregorio Turonensi emendatam. Hæc omnia rationum momenta Joann. Launocius, sac. theologiæ doctor Parisiensis, profert et urget in dissertatione, in qua de auctore Vitæ S. Maurilii inquiri: e quibus præcipua non erit al enum hic referre.

Illud primum igitur est, Prologi hujus, quem Gregorius ad S. Germanum mittit, inscriptionem: Sanctissimo sacre Parisiorum matris Ecclesiæ præsulum domino Germano, Gregorius Turonicæ metropolis humilis episcopus salutem, alienam esse a temporum illorum more et consuetudine, quibus nondum mos invaluerat ut quilibet Ecclesia, sancta mater Ecclesia nominaretur; alienum item fuisse a consuetudine Gregorii ut se Turonicæ metropolis episcopum diceret; 2º credibile non esse Vitam scriptam a Fortunato adhuc superstite, imo qui pluribus post Germanum annis vixit, execrabilium vitio ita depravari potuisse, ut emendatorem requireret; 3º et si hoc factum contigisset, cur Germanus ad Gregorium potius Turonensem quam ad ipsum Fortunatum, sui amicissimum, eandem emendandam misisset, a quo integra et incorrupta exemplaria obtinere potuisset? 4º Gregorius in præfato Prologo ita se Vitam S. Maurilii correxisse refert, ut ea prætermiserit sive dempserit quæ incredibilia videri poterant. Ipse deinde attestat plane admirabilem, ac supra hominum fidem stupendam, S. Renati resurrectionem, factam post annos septem ex quo hic obierat: quæ a Fortunato, ut idem fatetur, omissa fuerat. 5º Quod contra suam consuetudinem Fortunatum appellat beatum iis verbis: licet illud beatus Fortunatus propter minus redentes omiserit, etc.; 6º in ea Vita plura plane adversantur stylo et consuetudini Gregor. Turon., quod indicio est ipsum sua manu illam non correxisse; postremo illa in Vita laudatur supr. pontifex Gregorius Magnus qui ait: Fides non habet meritum cui humana ratio præbet experimentum; at Gregorius Magnus non nisi an. 590 Romanam sedem conscendisse legitur, cum S. Germanus, ad quem Vita illa emendata mittitur, decesserit an. 579.

Hæc addunt Bollandistæ (id quod et Launocius ante ipsos adverterat citato supra loco), quod cum Magnobodus, sive Magbodus, episcopus Andegavensis, alteram S. Maurilii Vitam se scripsisse fatetur an. 620, post obitum Gregorii Turon. an. 25 tantum, haud facile Vitam a Fortunato elucubratam et a Gregorio correctam ignorare potuit, nec eadem non usus fuisset, si modo cognosset existisse; cum ipse tamen ad novam S. Maurilii Vitam elucubrandam monumentis solum iis adjutum se fuisse commemoret quæ a Justo presbytero relicta fuerant: cuius propterea tantummodo mentionem facit.

Cl. vero Ruinart in Præf. ad Op. S. Gregorii Turon., num. 80, eandem rem evincit ex duobus mss. Codicibus, uno scilicet Vindocinensis monasterii, ab annis 600 circiter exarato, altero vero bibliothecæ S. Germani a Pratis annorum 560, in quibus Vita S. Maurilii scripta fuisse legitur jussu Rainonis, qui in Catalogo episcoporum Andegavensium, scripto sub Eusebio episcopo, trigesimus quintus illius ecclesiæ episcopus numeratur. En verba Codicum mss.: Raino, quondam S. Martini quotidianus discipulus, et semper canonicus, ac post modicum S. Andegavensis Ecclesiæ, ex initio Christianitatis xxxiii [AL., xxxv] humilis episcopus, ob honorem Omnipotentis Dei, nec non et ejusdem S. Maurilii, atque remissionem peccaminum animæ suæ, anno incarnationis dominicæ adhuc in peccat, et ordinationis episcopatus sui in xxv, hanc Vitam beati Mauri ii scribere ac requirere jussit. Archanaldus, S. Martini discipulus et diaconus, jussu præfati domini Rainonis scripsit et requisivit.

Hæc de causis eruditi pene omnes in eam conveniunt sententiam, Vitam S. Maurilii (saltem quæ vulgo circumfertur) non esse setum Fortunati, nec a S. Gregorio Turon. emendatam aut relectam fuisse, sed jussu Rainonis episcopi Andegavensis fuisse conscriptam. Ita cl. Ruin. loco supra citato, Launocius, Tillemontius, auctores Hist. Litt. Franc., Bollandistæ, et alii.

Nos eam hic subjicimus, quamvis inter apocrypha Fortunati opera amandandam judicemus, ut exstat apud Surium ad diem 18 Septemb., ac illam, quibus visum est, notis illustravimus, addentes vel ea quæ Bollandistæ eruditissime adnotarunt. Porro in hac Vita quam Surius edidit de Magno Gregorio mentio non fit, nec ullam ejus testimonium refertur, secus atque notavit Launocius.